

Desenvolupament local i territori

Codi: 101601
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501002 Geografia i Ordenació del Territori	OT	3	0
2501002 Geografia i Ordenació del Territori	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Esteve Dot Jutgla
Correu electrònic: Esteve.Dot@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Català i castellà

Prerequisits

No hi ha cap requisit específic per cursar aquesta assignatura.

Objectius

Aquest curs és una introducció al desenvolupament local i territorial. El curs té dos objectius principals: l'examen crític de diferents teories de desenvolupament local i la comprensió de la dinàmica de l'economia local dins de les restriccions imposades pel canvi econòmic, mediambiental i energètic. El context més ampli de l'assignatura s'emmarca en l'anàlisi del desenvolupament local dins de la reestructuració contemporània de les economies, conseqüència de l'acceleració dels canvis tecnològics, la creixent internacionalització de l'economia, la caiguda de l'ocupació industrial i de serveis tradicional, i els conflictes entre els interessos econòmics, socials i ecològics. Les classes combinaran format teòric, pràctic i de discussió.

Competències

- Geografia i Ordenació del Territori
- Actuar i intervenir en el territori i en la seva gestió, i mostrar el caràcter aplicat i experimental de la formació geogràfica.
  - Analitzar i interpretar els problemes ambientals.
  - Analitzar i interpretar problemes urbanístics.
  - Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
  - Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les principals dinàmiques del món actual des d'un vessant geogràfic.
2. Contrastar i comparar dades geogràfiques rellevants.
3. Definir la distribució espacial a partir dels equipaments col·lectius, dels recursos i de la mobilitat de les persones.
4. Explicar els problemes ambientals per aprofundir en la diagnosi territorial i en els canvis del paisatge.
5. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
6. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
7. Identificar les idees i expressar-les amb correcció lingüística en diverses llengües.
8. Identificar problemes urbanístics per prendre decisions sobre la planificació territorial.
9. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

- 1) El concepte de desenvolupament local. Orígens i evolució.
- 2) Teories i models de pràctiques econòmiques socials i solidaries.
- 3) Desenvolupament local, globalització i mercats laborals.
- 4) Neoliberalisme, models de creixements i desigualtat.
- 5) Crítiques marxista i feminista al desenvolupament local com a creixement econòmic.
- 6) El debat de la sostenibilitat.
- 7) El rol del sector públic en el desenvolupament local.
- 8) Governança i viabilitat econòmica.
- 9) Desenvolupament local i reptes mediambientals i energètics.
- 10) Noves tecnologies i desenvolupament.
- 11) Reptes de futur i discussió de casos pràctics.

Metodologia

Les classes teòriques sobre conceptes i elements teòriques es complementaran amb el treball sobre projectes reals de recerca, la qual cosa permetrà als estudiants reflexionar sobre els problemes i les dificultats que planteja el desenvolupament local.

Els estudiants hauran de construir de forma paral·lela a les sessions de docència un projecte de recerca original com a part del procés de formació en aquesta assignatura. Serà obligatòria la lectura d'una sèrie de textos bàsics sobre teories en desenvolupament local i experiències pràctiques.

El procés d'aprenentatge i adquisició de competències serà supervisat pel professor a través de tutories individuals i/o de grup. El professorat de l'assignatura estarà a disposició dels alumnes per a resoldre els dubtes i seguir l'evolució de l'esmentat procés d'aprenentatge i adquisició de competències de l'alumnat.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i pràctiques	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals i de grup	15	0,6	1, 2, 3, 5, 6, 9
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	57	2,28	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es basarà en l'avaluació continuada del procés d'adquisició de coneixements i competències per part de l'alumne i constarà de:

- Examen final (50% nota)
- Ressenyes de lectures i conferències (20%)
- Treball de curs i presentació a classe (30%)

Aquesta assignatura es planteja seguir un mètode d'avaluació continua. Hi haurà examen de recuperació per aquells estudiants que no tinguin aprovat el curs i hagin seguit les activitats del curs amb regularitat.

Només aquells alumnes que s'hagin presentat al examen, hagin presentat el treball de curs i no hagin aprovat tindran dret a reavaluació.

Quan es consideri que l'estudiant no ha pogut aportar prou evidències d'avaluació en l'acta aquesta assignatura es consignarà com a no avaluable.

Plagi

La copia o plagi de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delicte que serà sancionat amb un zero a l'activitat. En cas de reincidència es suspendrà tota l'assignatura.

Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
1 examen	50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Ressenyes d'articles i conferències	20%	16	0,64	1, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Treball de curs i presentació	30%	15	0,6	1, 5, 6, 9

Bibliografia

Bibliografia general

(A banda de la bibliografia general, s'indicarà al llarg del curs bibliografia específica per a cadascú dels principals temes tractats a classe)

ALBURQUERQUE, F (2013) "Economía del Desarrollo y Desarrollo Territorial"

<http://www.delalburquerque.es/images/subidas/E%20Desarrollo%20y%20Desarrollo%20Territorial%203.0.pdf>

BLAKELY E. J. and BRADSHAW, T. K. (2003) *Planning Local Economic Development*. London: Sage Publications.

BOIXADER SOLÉ, J.; MARIA CANALS I MIQUEL J.; CASADELLÀ ALMAR, A.; FAULÍ MOLAS, C.; NOGUEIRA CUESTA, C.; I PLANES SATORRA, S. (2013) "Les economies locals a la província de Barcelona. Impacte de la crisi i vocacions productives de futur per als territoris" Oficina Tècnica d'Estratègies per al Desenvolupament Econòmic. Àrea de Desenvolupament Econòmic Local Diputació de Barcelona

<http://www1.diba.cat/liblioteca/pdf/52957.pdf>

CASELLAS, A. (2018) "Nous Reptes, Reflexions i Propostes per un Desenvolupament Local Sostenible" Col·lecció Eines. Elements d'Innovació i Estratègia. Diputació de Barcelona. 21p.

<https://www1.diba.cat/liblioteca/pdf/60118.pdf>

CASELLAS, A. (2014) "Desenvolupament local i territori. Del creixement indiscriminat a la viabilitat social i econòmica" Diputació de Barcelona. Àrea de Desenvolupament Econòmic i Ocupació.

<http://www1.diba.cat/liblioteca/pdf/54052.pdf>

CASELLAS, A.; POLI, C. (2013) "Planificación urbana e innovación: De la tecnología y la práctica profesional a la innovación social y política" *Documentos d'Anàlisi Geogràfica* 59 (3), 435-454.

CASELLAS, A. (2011) "La crisis, la geografía económica y Julie Graham: alternativas de desarrollo local a partir de la crítica feminista" *Anales de Geografía de la Universidad Complutense*, 31 (2), 31-46.

CASELLAS, A. (2010) "La geografía crítica y el discurso de la sostenibilidad: Perspectivas y Acciones" *Documentos d'Anàlisi Geogràfica* 56/3, 2010, p. 575-583.

CONILL, J. CARDENAS, A. CASTELLS, M, HLEBIK, S Y SERVON, L. (2012). *Otra Vida es Posible. Prácticas económicas alternativas durante la crisis*. Barcelona: Ediciones UOC.

ESTELA, O. (2015) "Políticas públicas para economías locales resilientes" *Rivista Internazionale di Cultura Urbanistica*, p. 81-94

GIBSON-GRAHAMN J.K., CAMERON, J. and HEALY, S. (2017) *Retomenos la economía. Una guía ética para transformar nuestras comunidades*. Bogotá: Editorial Pontificia Universidad Javeriana

GIBSON-GRAHAMN J.K. and ROELVINK, G. (2010) "An Economic Ethics for the Anthropocene". *Antipode*, 41(s1), p. 320-346.

FRANK, G. A. (1967) "El desarrollo del subdesarrollo" *Pensamiento Crítico*, Habana, n 7. p. 159-172.

FELBER, C. (2012) "La economía del bien común" Barcelona: Deusto

HARVEY, D. (2008) "El Derecho a la Ciudad". *New Left Review*, 53, p. 23-39.

LAKOFF, G. (2007) "No pienses en un elefante: lenguaje y debate político" Madrid: Editorial Complutense.

MÉNDEZ, R. (2013). "Estrategias de innovación para el desarrollo y la resiliencia de ciudades medias". *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 59 (3), 481-499.

NORAH HARARI, Y. (2014) "Sàpiens: una breu història de la humanitat" Barcelona: Edicions 62.

POLI, C. (2010) "Sustainable Development: from Fallacy to Fraud", *Human Geography. A new Radical Journal*, Vol. 3 ,2, p. 63-82.

ROWE, J. E. (ed.) (2009). *Theories of Local Economic Development. Linking Theory to Practice*. Burlington: Ashgate Publishing Company

WONG, C. (2002). "Developing indicators to inform local economic development in England". *Urban Studies*. 39(10), 1833-1863.